

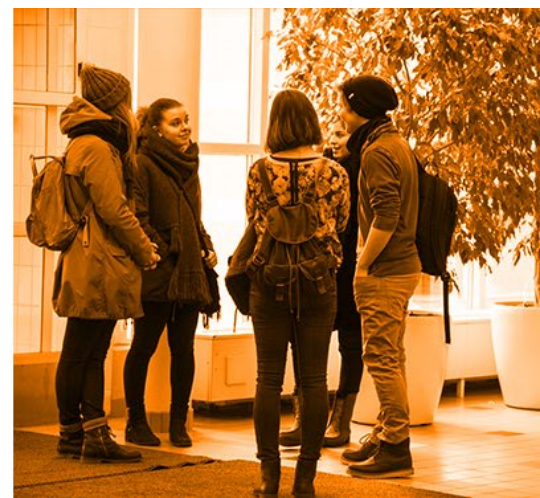
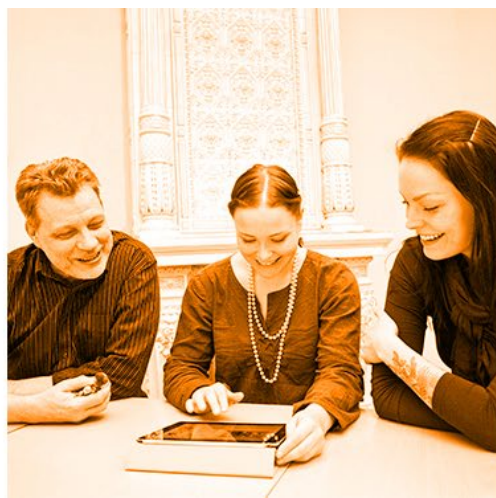
HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Tämä on rinnakkaistallenne.

This is an electronic reprint of the original article that may differ from the original in pagination and typographic detail.

**Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä /
Please cite the original version:**

Halkosaari, Liisa 2018. *Säilyä ja äänne* / *Kielisilta* 1 / 2018, HGHH

Kielisilta katkeaa

Draama otsikossa on liioiteltua, mutta tarkoitus olikin herättää teidät lukijat. Kielisillan tarina tällaisenaan päättyy tähän lehteen, mutta se ei suinkaan katkea vaan silta restauroidaan – jälleen kerran.

TEKSTI JA KUVA LIISA HALKOSAARI

Uusi toimituskunta suunnittelee täydellä tohinalla Kieliasiantuntijat ry:n tulevaa jäsenlehteä ja jos tämänhetkiset suunnitelmat toteutuvat, julkaisu on luvassa painettuna pari kertaa vuodessa ja verkossa jopa viikoittain.

Miten tähän on tultu? Amatööritoimitaja **Halkosaari**, joka ei useista lupauksista huolimatta ole jättänyt lehden toimitusta, luo katsauksen lehden historiaan. Materiaali on peräisin SVT:n kaappien kätköistä, entisten ja nykyisten yhdistysaktiivien enemmän tai vähemmän hatarista muistoista sekä emerita-päätoimitaja **Anitta Malmbergin** sähköpostihaastattelusta.

Jäsenkirjeestä Kännykäksi

SVT:n perustamisen jälkeen 1980-luvulla jäseniä muistettiin A4-kokoisilla tiedotteilla, jotka oli naputeltu kirjoituskoneella, monistettu ja pistetty postiin. Jäsenkirje nro 4 vuodelta 1993 on nippu yhteen niitattuja, kellastuneita arkkeja. Puheenjohtajan palsta, vuosikokouskutsu, opintopäivien ohjelma leikkaa-irti-jalaita-postiin -ilmoittautuslomakkeineen, tietoa liiton koulutuksista, niksinurkka sekä viimeisellä sivulla hallituksen ja yhteyshenkilöiden yhteystiedot. Keskiäkeamalla on veroilmoituksen liitteeksi tarkoitettu kuvaus tulkin työstä ja erittely siitä aiheutuvista työkuiluista.

Jäsenkirjeen nimi muuttui vuosituhan-

nen vaihteen tienoilla ensin Kännykäksi ja sitten nopeasti Kielisillaksi – Kännykkä kun muistutti liikaa nopeasti yleistyvää mukana kannettavaa puhelinta. Sisältö kehittyi ja muuttui. Yhteystietolistaan alkoi ilmestyä 040- ja 050-alkuisia puhelinnumeroita.

Vuosien varrella uutisoitiin muun muassa tulkirekisterin sääntöjen vahvistamisesta vuonna 1994, idiomikursseista Pohjois-Savossa keväällä 1998 sekä opiskelutulkkien työehdoista vuonna 2001. (Turussa toisen

Asiapainotteisessa jäsenlehdessä on ollut sijaa myös kevyemmälle sisällölle. Lehteen 4/2003 oli ripoteltu tulkkiarheisia vitsejä: ”Mitä viittomakielen tulkki tekee, kun hän saa raivarin? Antaa nyrkkien puhua.”

Kielisilta as we know it

2000-luvun alussa yhdistys oli jo pohtimassa koko paperisen Kielisillan lakkauttamista ja siirtymistä digitaaliseen muotoon. Anitta Malmberg, silloinen **Vesämäki**, muistelee vuoden 2004 tapahtumia:

”Olimme tienristeyksessä. Itsekin olin sitä mieltä, että Kielisillan oli aika mennä joko eteen- tai taaksepäin. Todella elävästi kuitenkin muistan, kun pienellä porukalla **Pigga Pakkalan, Satu Siltalopin** ja kumppanien kanssa yhtäkkiä oivalsimme, että pienen pintaremontin tai digiloikan sijaan voisimmekin tavoitella jotain ahnaampaa. Studioasuntomme katto tärähti ilmaan, kun ymmärsimme, että voimme päättää luoda täysin uuden lehden, josta voisimme olla ylpeitä ja josta jopa myös muut kuin jäsenemme voisivat olla kiinnostuneita.”

Ja niin vuonna 2005 lehti uudistettiin. ”Muistan, miten emme olleet uskoa silmiämme, kun ensimmäinen lehti oli kädessämme ja tajusimme, millaisen muodonmuutoksen se oli kokenut!” Malmberg kuvailee. ”Olisi ollut mielenkiintoista olla näkemässä, millaisia reaktioita uuden lehden postiluukusta kolahtaminen sai jäsenistössä aikaan!”

asteen kouluissa tulkin kuukausipalkka oli muuten tuolloin 8998 markkaa.)

Lehti sai eriväriselle paperille kopioidun kansilehden, ja puoliiksi taitettu A4 vaihtui Aku Ankan kokoiseksi jo lehteä muistuttavaksi monistenipuksi.

Puheenjohtajan palsta oli ja pysyi samannimisenä, muuten lehti ei enää muistuttanut alkuaikojen jäsenkirjettä.

Uusi ilme kiiltävälle paperille

Ja olihan se hurja muutos. SVT ei varsinaisesti ollut varakas yhdistys, eikä konseptin suunnittelu olisi ollut mahdollista ilman muotoilutoimisto Kairon toimitusjohtaja **Viljo Malmbergin** kommentteja, rohkaisuja, neuvoja – ja ihan kädestä pitäen auttamista. Kairo vastasi lehden graafisesta ilmeestä ja taitosta, eikä todellakaan markkinahintaan, vaan lähinnä puoli-ilmaiseksi.

Tulostepaperi vaihtui laadukkaammaksi, ja lehti sai ihmetystäkin herättäneen ”taidekannen”. Anitta Malmberg nimittää kansilehteä Kielisillan visuaalisen ilmeen kivijalaksi:

”Henkilökohtaisesti yksi ilon aiheeni on ollut se, että uudistuneen Kielisillan kansilehti on pysynyt muuttumattomana. Ajatuksenamme oli, että etusivulle ei tuoda nostoja lehden jutuista vaan sivu pyhitetään kulloisellekin taideteokselle. Lehti lehdeltä kansikuvat ovat mielestäni kohottaneet lehden arvokkuutta ja tehneet lehdestä erityisen.”

Terävää asiaa

Huumori on saanut uudessa lehdessä sijaa sekä pakinoiden että kuvien muodossa. Ruttuvaarin ja Tulkki Vallattoman terävät havainnot ovat sekä naurattaneet että herättäneet. **Suvi Siproksen** sarjakuvien tehokeinona on ollut tiivistetty ironia tulkin työstä ja tulkkausalaista. Vuoden 2010 jälkeen tapahtuneen alan muutoksen aikana yhden pilakuvasarjan kohdalla jouduttiin jopa keskustelemaan sensuroinnista, eikä kaikkia kuvia lopulta painettu lehteen.

Kirjoittajat, oikolukijat ja kuvittajat ovat olleet amatöörejä läpi lehden historian, ja Kielisiltaa on tehty päätyön ohella. Lähes kaikki tekstit olivat pitkään, ja ovat yhä, tulkkien kirjoittamia. Uudistuksen myötä toimitus alkoi kaivata myös muita näkökulmia:

”Pyysimme, ja jossain vaiheessa yhdistyksen vaurastuttua jopa ostimme, alan ulkopuolisilta kirjoittajilta juttuja. Kannustimme asiakkaita kertomaan omia näkemyksiään ja julkaisimme myös tulkkausta kritisoivia juttuja, jotka lukijapalautteeseen perustuen herättivät sekä ihastusta että vihastusta.”

Malmberg muistaa jonkun hämmästelleen, miksi Kielisilta tulkkien etujen puolustajana ja äänitorvena julkaisee juttuja, joissa mollataan tulkkeja.

”Itselleni tuntui silloin kuitenkin tärkeältä, että myös kipeitä ja raflaavia juttuja nostetaan esiin: parhaimmillaan ne synnyttävät keskustelua, herättävät ajattelemaan ja antavat äänen myös eriäville mielipiteille.”

Kielisilta-akatemia

Moni asia on pysynyt vuosien saatossa ennallaan. Kairo vastaa tämänkin lehden taitosta. Toimitukselta-teksti on Pigga Pakkalan kynästä, kuten lehdessä 1/2005. Fonttikin on vaihtunut vain kerran. Toimituskuntaa sen sijaan on kierrätetty ahkerasti. Puheenjohtajan palstaa kiiltävälle paperille on kirjoittanut Anitta Malmbergin (2005–2008) jälkeen Liisa Halkosaari (2009–2010), **Johanna Savulahti** (2011), **Heidi Kenttälä** (2012–2014) sekä **Emilia Norppa** (2015–).

Parin vuoden välein toimituskunnalle on järjestetty koulutuksia kirjoittamisesta, editoinnista ja jopa otsikoinnista. Työkentely lehdessä on toiminut käytännössä kirjoittajakoulutuksena ja jokainen editoitu teksti on antanut kirjoittajalle eväitä tehdä seuraavasta jutusta parempi.

Toimituskunnan tärkein henkilö on aina ollut toimitussihteeri, joka on pitänyt langat käsissään. Hän on siis kirjoittanut palaverien esityslistat ja muistiot, huolehtinut aikataulusta ja pitänyt yhteyttä oikoluukuun, ulkopuolisiin kirjoittajiin, taittoon ja painoon. Vielä kymmenen vuotta sitten lehti suunniteltiin taulukkomuotoiselle

sivukartalle, viimeiset vuodet kokonaisuuden hallinnan työkaluna on ollut ilmainen suunnittelualusta Trello.

Lehti lähtee, arkisto jää

Kielisillassa julkaistuja tekstejä on käytetty aineistona opinnäytetöissä, ja lisäksi muutama työ on tehty nimenomaan Kielisillasta. Vuonna 2014 **Henna Nieminen** teki informaatiotutkimuksen pro gradu -työnsä Kielisillan digitoimisesta, ja samalla lehdestä saatiin verkkoon kattava arkisto.

Jos haluat tutustua tarkemmin SVT:n historiaan, klikkaa itsesi juhluvuoden 2012 Kielisilta-arkistoon tulkit.netissä. Yhdistyksen 30-vuotisen taipaaleen kunniaksi lehdisä pengottiin alan historiaa eri aikausilta.

Viittomakielen tulkiksi vuonna 2011 valmistunut **Iloa Karilo** puolestaan tutki opinnäytetyössään Kielisillan sisältöjä vuosien 2005–2010 ajalta, ja toteutti lisäksi kyselyn lukijoille. Lukijakyselyssä nousi esiin muutamia teemoja, joiden äärellä toimitus pysähtyi miettimään, millaisia painotuksia lehteen halutaan jatkossa. Saatu palaute oli harvinaista herkkua, sillä 76% vastaajista ei ollut koskaan antanut palautetta lehdestä. Lienee siis paikallaan nostaa opinnäytetyöstä yksi lainaus juuri nyt:

”Lukijat toivat esiin kiitollisuuttaan lehden tekijöille, jotka tekevät työtä koko ammattikunnan eteen. Toimitus sai kiitosta myös rohkeasta asenteesta ottaa kantaaottavia artikkeleita lehteen. Palautteesta suurin osa oli positiivista ja kannusti toimitusta jatkamaan hyvää työtänsä toimittaan hyvää ja värikästä ammattilehteä.”

Jätän kynäni tähän. Kiitos 1982–2005–2018. 🙌

Vuoden vaihteen jälkeen lehtiarkistoon pääsee uuden yhdistyksen sivuilta.